

Thiết kế bài học Lịch sử theo hướng phát triển năng lực cho học sinh trung học phổ thông

Đặng Thị Phương

Email: phuongdt@gesd.edu.vn
Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam
52 Liễu Giai, Ba Đình, Hà Nội, Việt Nam

TÓM TẮT: Trên cơ sở khái quát Chương trình Giáo dục phổ thông với những đặc điểm, mục tiêu và yêu cầu cần đạt, bài viết đã đưa ra một số gợi ý về quy trình thiết kế bài học Lịch sử theo định hướng phát triển năng lực học sinh đồng thời đưa ra ví dụ minh họa thiết kế một bài học cụ thể. Bài viết là kênh thông tin hữu ích để giáo viên tham khảo khi thiết kế bài học nói chung, bài học lịch sử nói riêng theo định hướng phát triển năng lực đáp ứng yêu cầu Chương trình Giáo dục phổ thông 2018.

TỪ KHÓA: Thiết kế bài học lịch sử, quy trình thiết kế bài học, phát triển năng lực, học sinh trung học phổ thông.

→ Nhận bài 17/5/2021 → Nhận bài đã chỉnh sửa 28/7/2021 → Duyệt đăng 15/01/2022.

DOI: <https://doi.org/10.15625/2615-8957/12210106>

1. Đặt vấn đề

Mục tiêu của “Chương trình (CT) giáo dục (GD) trung học phổ thông (THPT) giúp học sinh (HS) tiếp tục phát triển những phẩm chất, năng lực (NL) cần thiết đối với người lao động, ý thức và nhân cách công dân, khả năng tự học và ý thức học tập suốt đời, khả năng lựa chọn nghề nghiệp phù hợp với NL và sở thích, điều kiện và hoàn cảnh của bản thân để tiếp tục học lên, học nghề hoặc tham gia vào cuộc sống lao động...” [1, tr.6]. CT GD phổ thông (GDPT) 2018 môn Lịch sử với mục tiêu “phát triển NL lịch sử; góp phần GD tinh thần dân tộc, lòng yêu nước, các giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc, các phẩm chất, NL của người công dân Việt Nam, công dân toàn cầu phù hợp với xu thế phát triển của thời đại..., tạo cơ sở để HS định hướng nghề nghiệp trong tương lai” [2, tr.6]. Để đạt được yêu cầu chung về phẩm chất, NL người học, GD Lịch sử cũng không nằm ngoài “quỹ đạo” chung về đổi mới nội dung, phương pháp (PP) dạy học (PPDH).

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Quy trình thiết kế bài học Lịch sử theo định hướng phát triển năng lực cho học sinh trung học phổ thông

“Quá trình thiết kế bài học là nhân tố đầu tiên có vai trò quan trọng đối với hiệu quả giờ học ” [3, tr.130]. Để có thiết kế phù hợp với CT GDPT 2018, chúng tôi đưa ra một số gợi ý về quy trình thiết kế bài học theo hướng phát triển NL người học, giúp giáo viên (GV), nhà trường tham khảo và áp dụng khi thiết kế bài học.

Bước 1: Xác định mục tiêu bài học và lựa chọn nội dung dạy học trọng tâm

- **Xác định mục tiêu bài học:** Việc xác định mục tiêu bài học lịch sử theo định hướng phát triển NL ngoài việc dựa vào các căn cứ chung cần nhấn mạnh một số

yêu cầu như xác định rõ các NL cần hình thành cho HS trong bài học đó. Bởi mục tiêu về NL sẽ quyết định các hoạt động dạy học; các mục tiêu về NL không độc lập với mục tiêu về kiến thức, kỹ năng, thái độ mà có sự kết hợp nhuần nhuyễn cả ba yếu tố này đặt trong một bối cảnh cụ thể; cần chú ý đến mục tiêu về NL vận dụng và liên hệ thực tế và hình thành phẩm chất cho HS.

- **Lựa chọn các nội dung trọng tâm của bài học:** Cùng với mục tiêu bài học, việc xác định nội dung trọng tâm của bài học là điều cần thiết đối với các môn học nói chung và môn Lịch sử nói riêng. Bởi đặc điểm của các kiến thức lịch sử là mang tính quá khứ, HS sẽ rất khó tiếp cận và hiểu được nội dung nếu không có định hướng của GV. Lựa chọn được nội dung trọng tâm của bài học góp phần nâng cao hiệu quả học tập, giảng dạy tránh được sự quá tải về kiến thức cho HS. Để xác định nội dung trọng tâm, GV cần bám sát các yêu cầu cần đạt đã được quy định trong CT [4, tr.92 - 93].

Bước 2: Lựa chọn PP, kỹ thuật và hình thức dạy học

Lựa chọn PPDH phù hợp với nội dung và mục tiêu bài học, nhằm tích cực hóa học tập của HS. Trong môn Lịch sử, GV có thể vận dụng tất cả các PP, kỹ thuật và hình thức tổ chức dạy học nói chung, chú ý đến hình thức đóng vai, diễn kịch, PP dạy học dự án, thực địa. Sự hỗ trợ của công nghệ thông tin rất quan trọng với dạy học lịch sử, những đoạn video lịch sử, những ca khúc, tác phẩm nghệ thuật gắn với lịch sử được sử dụng trong những bài học trong thời điểm phù hợp sẽ giúp nâng cao hiệu quả [4, tr.92 - 93].

Bước 3: Lựa chọn môi trường học tập, tư liệu, học liệu

Các tư liệu, học liệu được GV và HS chuẩn bị phù hợp mới mục tiêu bài học và môi trường tổ chức dạy học. Những học liệu, tư liệu được sử dụng khi dạy học

lịch sử bao gồm những mô hình, lược đồ, sơ đồ, tài liệu chữ viết, tranh ảnh... [4, tr.92 - 93].

Bước 4: Thiết kế hoạt động học

- *Hoạt động mở đầu:* Đề tạo hứng thú cho HS, GV có thể khởi động bài học bằng cách sử dụng các tình huống có vấn đề, xem video, nghe 01 bài hát, quan sát lược đồ, tranh ảnh, kể một câu chuyện có chủ đề liên quan đến bài học.

- *Hoạt động hình thành kiến thức:* Đây là phần trọng tâm của thiết kế hoạt động học. Tên các hoạt động nhằm hình thành kiến thức cho HS cần thể hiện được rõ mục đích, việc làm và sản phẩm của HS bám sát các mục tiêu bài học.

- *Hoạt động luyện tập:* Việc thiết kế các hoạt động luyện tập cho môn lịch sử có thể áp dụng các PP, hình thức chung trong tổ chức dạy học như đóng vai, phiếu học tập, chia sẻ theo nhóm, sơ đồ hóa nội dung bài học.

- *Hoạt động vận dụng:* GV tổ chức cho HS liên hệ thực tế để vận dụng kiến thức đã học thông qua các tình huống cụ thể [4, tr.92 - 93].

Bước 5: Hoạt động đánh giá tổng kết, định hướng học tập tiếp theo

Trong mỗi bài học, GV có thể sử dụng nhiều hình thức đánh giá khác nhau bao gồm đánh giá quá trình và đánh giá kết quả học tập thông qua việc tự đánh giá, đánh giá lẫn nhau và GV đánh giá, nhận xét. Đánh giá trong giờ học có thể sử dụng các bài tập ngắn, phiếu đánh giá... GV sẽ chốt lại các nội dung bài học và có những định hướng về việc chuẩn bị bài tiếp theo [4, tr.92 - 93].

2.2. Thiết kế bài học lịch sử theo hướng phát triển năng lực cho học sinh trung học phổ thông

BẢO TỒN QUẦN THỂ DI TÍCH HOÀNG THÀNH THĂNG LONG (Lớp 10; Thời gian: 2 tiết)

2.2.1. Mục tiêu

Giải thích được các khái niệm: Di tích, di sản văn hóa; đặc điểm, phân loại di sản văn hóa. Giới thiệu được nét cơ bản về quần thể di tích Hoàng Thành Thăng Long. Phân tích và đưa ra được những dẫn chứng để chứng minh sự cần thiết của việc bảo tồn quần thể di tích Hoàng thành Thăng Long. Nêu được các giải pháp bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa. Rèn luyện kỹ năng quan sát, phân tích tranh, ảnh, lược đồ và rút ra những nhận xét của cá nhân; Kỹ năng thuyết trình, thu thập và xử lý thông tin, phân tích, đánh giá. Có ý thức trách nhiệm và sẵn sàng đóng góp, vận động người khác cùng tham gia vào việc bảo tồn và phát huy giá trị quần thể di tích (di sản văn hóa) Hoàng thành Thăng Long.

Hướng tới hình thành và phát triển các NL: Tự chủ và tự học, giải quyết vấn đề và sáng tạo, giao tiếp và hợp tác, chịu trách nhiệm, tìm hiểu lịch sử, nhận thức và tư duy lịch sử, vận dụng kiến thức kỹ năng đã học vào thực

tiễn, khai thác và sử dụng được tư liệu lịch sử trong quá trình học tập [2, tr. 26 - 27].

2.2.2. Phương pháp, hình thức tổ chức dạy học

Vấn đáp; Tình huống; Giải quyết vấn đề, thảo luận nhóm, đóng vai.

2.2.3. Chuẩn bị

- *Đối với GV:* GV cần chuẩn bị: Ảnh minh họa một số di sản văn hóa tiêu biểu: Khu khảo cổ 18 Hoàng Diệu; Cột cờ Hà Nội; Đoan Môn; Điện Kính Thiên; Nhà D67; Hậu Lâu; Cửa Bắc; Video về các hiện vật khai quật được tại Hoàng thành Thăng Long; Giấy A0, bút màu, bút dạ; Máy tính, máy chiếu (GV có thể phân nhóm HS tìm hiểu về một nội dung nêu trên, trình bày dưới các hình thức khác nhau như viết, vẽ, sơ đồ, PowerPoint...).

- *Đối với HS:* Tìm hiểu kiến thức về: vị trí phân bố của quần thể di tích Hoàng thành Thăng Long; Sự hình thành và phát triển của di sản Hoàng Thành Thăng Long; các công trình kiến trúc; Giá trị văn hóa và thẩm mỹ của quần thể di tích; Công tác bảo tồn di tích và di sản văn hóa hiện nay; Các biện pháp bảo tồn và phát huy giá trị của các di tích.

2.2.4. Hoạt động học

Hoạt động 1: Gợi mở vấn đề

a. Mở đầu

Bước 1: GV sử dụng “*Bảng hỏi Bảo vệ quần thể di tích Hoàng thành Thăng Long*” (đã chuẩn bị sẵn từ trước), yêu cầu HS điền thông tin vào cột K và cột W.

BẢNG HỎI “KWLH” VỀ BẢO VỆ QUẦN THỂ DI TÍCH HOÀNG THÀNH THĂNG LONG			
Họ và tên HS:; Lớp:.....			
Câu hỏi:			
* Tiến hành trước khi HS học chủ đề:			
1) Em đã biết gì về quần thể di tích Hoàng thành Thăng Long? (HS điền vào cột K)			
2) Em có mong muốn và đề xuất gì khi tìm hiểu quần thể di tích Hoàng thành Thăng Long? (HS điền vào cột W)			
* Tiến hành sau khi HS học xong chủ đề:			
3) Em đã học thêm được những gì sau khi học xong chủ đề này? (HS điền vào cột L)			
4) Em có thể vận dụng những kiến thức nào của chủ đề vào thực tiễn? (HS điền vào cột H)			
K	W	L	H
.....
.....

Bước 2: HS điền đầy đủ thông tin vào cột K và cột W.

Bước 3: GV gọi một số em đứng lên đọc, cả lớp cùng trao đổi về những điều đã biết và mong muốn của HS khi tìm hiểu chủ đề. *Bước 4:* GV thu bảng hỏi và nghiên cứu kĩ thông tin của HS đã chia sẻ.

b. Hình thành kiến thức

GV cần sử dụng tư liệu minh họa mang nội dung lịch sử giúp HS làm căn cứ giải quyết nội dung bài học, GV hướng dẫn HS cảm nhận giá trị văn hóa, nghệ thuật và giá trị GD. Đó là các tư liệu hình ảnh về: Khu khảo cổ 18 Hoàng Diệu; Cột cờ Hà Nội; Đoan Môn; Điện Kính Thiên; Nhà D67; Hậu Lâu; Cửa Bắc;... và các bản đồ, lược đồ thể hiện sự phân bố các di sản. Đối với tư liệu về Hoàng thành Thăng Long, GV cần khai thác kênh hình trong các tư liệu kết hợp với hình ảnh được khai thác trên internet gắn với hiện tại hơn, giúp HS nhìn nhận về sự kiện lịch sử một cách bao quát, có sự kết nối giữa hiện tại với quá khứ.

Hoạt động 2: Giới thiệu dự án và xây dựng kế hoạch thực hiện.

- *Bước 1:* GV cho HS xem video về một số hiện vật khảo cổ khai quật được ở khu di tích 18 Hoàng Diệu, sau đó yêu cầu cả lớp cùng trao đổi về những vấn đề sau: Những loại hình nghệ thuật trên được khai quật ở khu di tích nào của Hoàng thành Thăng Long? Các em cảm nhận như thế nào khi quan sát các hiện vật khảo cổ?

HS chia sẻ với GV và các bạn.

- *Bước 2:* GV giới thiệu tên chủ đề “Bảo vệ quần thể di tích Hoàng thành Thăng Long”.

- *Bước 3:* GV chiếu sơ đồ thể hiện các nội dung chính và mục tiêu của chủ đề để HS có định hướng nhiệm vụ trong quá trình học tập.

- *Bước 4:* GV giới thiệu dự án *Bảo vệ quần thể di tích Hoàng thành Thăng Long*, giúp mọi người hiểu sâu hơn về những giá trị của quần thể và trách nhiệm của mỗi người đối với việc bảo vệ di sản này.

- *Bước 5:* GV tổ chức chia HS thành các nhóm theo khả năng căn cứ vào kết quả của phiếu điều tra phía trên. Mỗi nhóm có từ 6 - 8 HS, sao cho mỗi nhóm đều có các HS có những khả năng khác nhau. Thời hạn hoàn thành sản phẩm: 2 tuần. Những sản phẩm mỗi nhóm cần nộp cho GV sau khi kết thúc dự án:

Hồ sơ làm việc nhóm gồm: 1. Bảng phân công nhiệm vụ; 2. Kế hoạch thực hiện; 3. Các biên bản/nhật kí; 4. Phiếu đánh giá nhóm. Sản phẩm của nhóm là một trong các sản phẩm: 1. Bài trình bày trên PowerPoint; 2. Bộ ảnh; 3. Poster; 4. Clip.

GV chuẩn bị trước các phiếu phân công nhiệm vụ hoạt động nhóm, cung cấp cho từng nhóm HS. Các nhóm sẽ điền tên cho từng thành viên trong nhóm.

- *Bước 6:* Giao nhiệm vụ nhóm

+ GV chia HS thành 5 nhóm và giao nhiệm vụ cho từng nhóm theo mẫu:

PHIẾU PHÂN CÔNG NHIỆM VỤ HOẠT ĐỘNG NHÓM	
Nhóm....	
- Tên nhóm:
- Trưởng nhóm:
- Thư kí:
- Nhiệm vụ:
- Yêu cầu sản phẩm:

Nhiệm vụ và yêu cầu sản phẩm của từng nhóm lần lượt là:

- Nhóm 1:

Nhiệm vụ: Đóng vai nhà nghiên cứu lịch sử để tìm hiểu về sự hình thành của quần thể di tích Hoàng thành Thăng Long với những mốc lịch sử và sự kiện tiêu biểu gắn với Hoàng thành Thăng Long.

Yêu cầu sản phẩm: Bản trình chiếu bằng PowerPoint hoặc poster *Dấu ấn Thăng Long* để quảng bá lịch sử quần thể di tích Hoàng thành Thăng Long.

- Nhóm 2:

Nhiệm vụ: Đóng vai hướng dẫn viên du lịch để giới thiệu vị trí địa lí và giá trị du lịch của quần thể di tích Hoàng thành Thăng Long.

Yêu cầu sản phẩm: Tranh, ảnh, số liệu có thể trình bày trên Word hoặc PowerPoint, hoặc dưới dạng phóng sự, clip giới thiệu, poster.

- Nhóm 3:

Nhiệm vụ: Đóng vai hướng dẫn viên du lịch để giới thiệu công trình kiến trúc ở Hoàng thành Thăng Long với một số địa chỉ tiêu biểu.

Yêu cầu sản phẩm: Giới thiệu được mô hình tổng thể kiến trúc Hoàng thành Thăng Long và mô tả chi tiết một số loại hình kiến trúc thành quách, lăng tẩm, cung điện hoặc các di tích mà nhóm nhận thấy đặc sắc, có thể thể hiện bằng poster hoặc trên PowerPoint.

- Nhóm 4:

Nhiệm vụ: Đóng vai nhà báo để tìm hiểu sự xuống cấp của quần thể di tích Hoàng thành Thăng Long.

Yêu cầu sản phẩm: Tranh, ảnh, bản trình chiếu trên PowerPoint, poster Hoàng thành Thăng Long xưa và nay.

- Nhóm 5:

Nhiệm vụ: Tìm hiểu các giải pháp để bảo vệ quần thể di tích Hoàng thành Thăng Long.

Yêu cầu sản phẩm: Tranh, ảnh, poster, bản tin giới thiệu về đẹp, giá trị lịch sử, văn hóa của Hoàng thành Thăng Long, kết quả tổng hợp phiếu điều tra.

Hoạt động 3: Tham quan thực tế “Quần thể di tích Hoàng thành Thăng Long”

Xin phép và thông báo với Ban Giám hiệu trường cùng các phụ huynh về mục đích của buổi khảo sát.

GV tiến hành xây dựng kế hoạch:

- *Bước 1:* Xác định mục đích, yêu cầu, đối tượng,

phạm vi khảo sát điều tra.

Mục đích khảo sát: Tìm hiểu thực tế một công trình kiến trúc cụ thể trong quần thể di tích Hoàng thành Thăng Long để có cách nhìn thực tế trước khi tiến hành thực hiện dự án.

Yêu cầu: Xác định thông tin thu thập được dưới dạng định tính (chụp ảnh, quay phim, quan sát).

Đối tượng khảo sát điều tra: Chọn một công trình kiến trúc điển hình là khu di tích trung tâm Hoàng thành Thăng Long để tiến hành khảo sát.

Phạm vi khảo sát điều tra: Bao gồm khu vực lưu giữ những di vật khảo cổ, khu trung tâm và mặt trước di tích.

- *Bước 2:* Nội dung khảo sát là hiện trạng môi trường, cách thức bảo vệ các công trình và hiện vật, ý thức của du khách khi tham quan di tích.

- *Bước 3:* Xác định phương pháp khảo sát là phương pháp thực địa.

- *Bước 4:* Xây dựng kế hoạch khảo sát, điều tra. Kế hoạch này bao gồm các yêu cầu cụ thể như:

Thời gian tiến hành khảo sát: Vào một buổi sáng cuối tuần.

Các phương tiện sử dụng cho quá trình khảo sát, điều tra: máy ảnh, điện thoại, bút, giấy.

Tiến hành khảo sát theo kế hoạch đề ra.

Hướng dẫn HS thu thập kết quả khảo sát, phân tích và viết báo cáo khảo sát cho nhóm.

Hoạt động 4: Thực hiện dự án

KẾ HOẠCH THỰC HIỆN DỰ ÁN

STT	Nội dung công việc	Phương tiện được sử dụng	Thời gian thực hiện	Địa điểm
Những công việc do HS thực hiện				
1				
...				
Những công việc do GV thực hiện				
1				
...				

Hoạt động 5: Báo cáo sản phẩm dự án

Sau khi kết thúc thời gian quy định, các nhóm tiến hành báo cáo kết quả làm việc.

- *Bước 1:* GV thông báo cho HS về một số quy định cho báo cáo: Mỗi nhóm có từ 5 - 10 phút để trình bày kết quả làm việc của nhóm mình.

- *Bước 2:* Các nhóm còn lại lắng nghe, đưa ra ý kiến phản hồi (nội dung của hoạt động nhóm, phương pháp báo cáo của nhóm; Mỗi người/nhóm cần viết ra các góp ý: 3 điều tốt mà cá nhân/nhóm tâm đắc nhất, 2 điều góp ý về điểm chưa tốt và một đề nghị để lần sau cải tiến tốt hơn, hoặc câu hỏi, thắc mắc về vấn đề chưa hiểu (liên

quan đến phần báo cáo).

- *Bước 3:* GV thu thập ý kiến, cả lớp cùng tổng hợp và thảo luận về các ý kiến phản hồi.

- *Bước 4:* GV dành cho các nhóm 3 phút để hội ý, tìm ra 3 ưu điểm, 2 góp ý và 1 kiến nghị, thắc mắc (câu hỏi liên quan đến phần báo cáo). Các nhóm đánh giá nhóm trình bày dựa trên các yêu cầu về sản phẩm của nhóm cũng như các tiêu chí về nội dung, phương pháp báo cáo, ... nêu trên.

c. Luyện tập

GV củng cố bài học và khảo sát mức độ đạt được của HS qua việc sử dụng một số câu hỏi dạng tình huống, tư duy để HS suy nghĩ như sau:

Câu 1: Trong một lần đi tham quan quần thể di tích Hoàng thành Thăng Long thấy trên các bức tường cổ có những chữ khắc hoặc viết chằng chịt tên, ngày, tháng của những người đến thăm, bạn An tỏ thái độ phê phán, không hài lòng về những việc đó. Ngược lại, một số bạn lại đồng tình vì theo họ thì việc khắc và viết chữ lên tường là một kỉ niệm của du khách để cho người sau này biết: nơi đây đã có người đến thăm vào thời gian nào? Em đồng tình với quan điểm nào? Vì sao?

Câu 2: Hãy đánh giá mức độ bảo tồn trong những công trình kiến trúc em đã đến thăm? (Đánh dấu x vào mức độ tương ứng với đánh giá của em, hãy để trống những công trình em chưa đến thăm hoặc không có ấn tượng rõ ràng).

Các công trình kiến trúc	Đánh giá mức độ bảo tồn			
	Rất kém	Kém	Tốt	Rất tốt
Khu khảo cổ 18 Hoàng Diệu				
Cột cờ Hà Nội				
Đoan Môn				
Điện Kính Thiên				
Nhà D67				
Hậu Lâu				
Cửa Bắc				

Câu 3. Theo em, việc bảo vệ quần thể di tích Hoàng thành Thăng Long có cần thiết không? Vì sao?

Câu 4. Em hãy đề xuất giải pháp để có thể bảo vệ quần thể di tích Hoàng thành Thăng Long?

Câu 5. Hoàng thành Thăng Long có giá trị nổi bật trên ba phương diện, đó là: chiều dài lịch sử suốt 13 thế kỉ; tính liên tục của quần thể di tích với tư cách là trung tâm quyền lực; tầng di tích di vật ở Hoàng Thành đa dạng, phong phú. Qua tham quan hoặc tìm hiểu về Hoàng thành Thăng Long qua các kênh thông tin (sách, báo, internet,...). Em hãy nêu những cảm nhận của bản thân về một trong ba đặc điểm ấy?

d. Vận dụng

Chia sẻ với bạn bên cạnh:

- Thông tin về những địa điểm tìm thấy dấu vết của các di tích thuộc quần thể di tích Hoàng thành Thăng Long; Vị trí của các di tích; Giá trị của quần thể di tích; Những việc em và các bạn đã và đang và sẽ làm để bảo vệ quần thể di tích Hoàng thành Thăng Long - di sản văn hóa thế giới.

- Một số HS chia sẻ trước lớp.

e. Đánh giá và định hướng học tập tiếp theo

Kết thúc bài học, GV đưa ra các phương pháp giúp HS xác định xem các em đã đạt đến mục tiêu như thế nào [3, tr.185].

- HS nêu cảm nhận sau tiết học và nội dung học tập mà các em ấn tượng nhất.

Sự thành công của bài dạy được đánh giá dựa vào:

- Kết quả thu được từ sản phẩm của các nhóm HS.

- Thái độ hợp tác và khả năng gắn kết nhóm của từng thành viên, khả năng thiết kế và xây dựng quy trình làm việc trong nhóm.

- Kết quả đánh giá là sự tổng hợp của kết quả được minh chứng bằng sản phẩm, quá trình làm việc của từng HS qua quan sát và nhận xét chéo của các em HS với nhau, qua quan sát và đánh giá của GV đối với từng nhóm, từng cá nhân HS.

- GV định hướng các nội dung cần tìm hiểu cho bài học sau.

3. Kết luận

Đối với bộ môn Lịch sử, việc đưa ra quy trình thiết kế bài học cũng như việc cung cấp các thiết kế minh họa là việc làm cần thiết để GV áp dụng thiết kế các bài giảng, là cơ sở quan trọng góp phần đổi mới PPDH đáp ứng được mục tiêu của CT GDPT. Đặc biệt với dạng bài dạy học theo dự án liên quan đến công tác bảo tồn di tích, di sản là hình thức dạy học gắn lí thuyết với thực hành, tư duy và hành động, nhà trường và xã hội đồng thời rèn luyện các NL cộng tác làm việc, phát triển năng lực đánh giá ở HS. Cách thức thực hiện này là con đường hướng đến mục tiêu thích ứng với GD trong bối cảnh mới. Thông qua các bài học được thiết kế theo hướng phát triển NL sẽ kích thích hứng thú học tập của HS, góp phần nâng cao chất lượng dạy học trong nhà trường. Bên cạnh đó, các bài dạy về bảo tồn còn đóng vai trò quan trọng trong việc rèn luyện ý thức, bồi dưỡng các giá trị chân - thiện - mỹ cho HS. Đề vận dụng thiết kế này một cách hiệu quả, GV cần lựa chọn những bài học, những nội dung kết hợp với các hình thức và PPDH hợp lí nhằm định hướng và phát triển các NL ở HS đáp ứng yêu cầu CT GDPT 2018.

Tài liệu tham khảo

[1] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (2018), *Chương trình Giáo dục phổ thông - Chương trình tổng thể*, Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 12 tháng 12 năm 2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo.

[2] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (2018), *Chương trình Giáo dục phổ thông môn Lịch sử (cấp Trung học phổ thông)*, Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26 tháng 12 năm 2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo.

[3] Robert J. Marzano - Debra J. Pickering - Jane E. Pollock, (2011), *Các phương pháp dạy học hiệu quả*, NXB Giáo

dục Việt Nam (Người dịch: Nguyễn Hồng Vân).

[4] Đặng Thị Phương, (2020), *Thiết kế bài học lịch sử theo hướng phát triển cho học sinh trung học cơ sở*, Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam, số Đặc biệt, năm thứ 16.

[5] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (2007), *Những vấn đề chung về đổi mới giáo dục trung học cơ sở môn Lịch sử*, NXB Giáo dục, Hà Nội.

[6] Trần Thị Thanh Thủy (chủ biên), (2016), *Dạy học tích hợp phát triển năng lực học sinh*, NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.

DESIGNING HISTORY LESSONS TOWARDS DEVELOPING COMPETENCE FOR HIGH SCHOOL STUDENTS

Dang Thi Phuong

Email: phuongdt@gesd.edu.vn
 The Vietnam National Institute of Educational Sciences
 52 Lieu Giai, Ba Dinh, Hanoi, Vietnam

ABSTRACT: *On the basis of an overview of the general education program with the characteristics, objectives and requirements to be achieved, the article gives some suggestions on the process of designing History lessons towards developing students' competence, as well as provides examples to illustrate the design of a specific lesson. The article will be a useful source for teachers to consult when designing teaching lessons in general and History lessons in particular according to the orientation of competence development to meet the requirements of the General Education Program 2018.*

KEYWORDS: *Designing History lessons, lesson design process, competence development, high school students.*